

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 395/2020 vp

Kirjallinen kysymys kolmannen sektorin tukemisesta koronaviruspandemian aikana

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mikko Lundén / ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 395/2020 vp:

Pandemian hoidossa painopiste on asetettu yritysten tukemiseen, mutta miksi kolmas sektori on jätetty sivuun kaikesta tuesta ja avusta sekä tulkitaanko yhdistyksissä työskentelevät henkilöt vähempiarvoisiksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kolmannen sektorin rooli suomalaisessa yhteiskunnassa on merkittävä, eikä se perustu ainoastaan vapaaehtoistoimintaan – kuten kysymyksessäkin todetaan, noin 5 % koko kansantalouden palkkatyöstä tehtiin vuonna 2016 kolmannen sektorin työpaikoissa (Selder, 2018). Yhdistys- ja järjestösektorin työpaikat ovat kuitenkin hyvin erilaisia keskenään. Työllisyyden edistämisen näkökulmasta yhdistysten ja järjestöjen toiminta ja työtehtävät kehittävät työntekijöiden osaamista ja yleisiä työmarkkina-avalmuuksia monin eri tavoin. Niiden on todettu myös ylläpitävän ja kehittävän työttömien työ- ja toimintakykyä.

Kolmannen sektorin toimijat tulevat myös olemaan tärkeässä roolissa kriisin jälkeisessä jälleenrakennustyössä. Kolmatta sektoria on tuettu ja tullaan tukemaan erilaisin toimin tämän varmistamiseksi. Ratkaisu ei löydy mistään yksittäisestä tukimuodosta, vaan kolmannen sektorin tukeminen koostuu jatkossakin eri sektoreiden ja toimijoiden tukimuodoista ja kumppanuuksista.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä (STM) ja STEA:lla sekä opetus- ja kulttuuriministeriöllä on omia valtiontuki-instrumentteja. STM päätti juuri kolmannen sektorin avustusten myöntämisestä hankkeisiin, joissa keskitytään erityisesti psykososiaalisen tuen ja kansalaisneuvonnan digitaalisten palveluiden kehittämiseen. Avustusta myöntäneet tahot ovat informoineet tuen saajia koronan vaikutuksista ja mahdollisuuksista joustavuuteen tuen saamisessa.

TE-hallinnon osalta rahoitus tulee pääsääntöisesti työllistettävän henkilön mukana palkkatuen muodossa ja TE-toimisto voi myöntää kolmannen sektorin toimijoille myös työllisyyspoliittista avustusta hankemuotoiseen työllistymistä tukevaan toimintaan. Työ- ja

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 395/2020 vp

elinkeinoministeriön tilastojen mukaan vuoden 2019 aikana palkkatuetun työn yhdistyksissä, säätiöissä ja muissa kolmannen sektorin yhteisöissä aloitti noin 9000 henkilöä. Kolmannen sektorin palkkatuesta 76 % myönnettiin ns. 100% palkkatukena. Palkkatuetussa työssä noudatetaan työsopimuslakia (55/2001) ja muuta työlainsäädäntöä kuten muissakin työsuhteissa. Työsuhde ja siihen liittyvät osapuolten velvoitteet jatkuvat työsopimuksen mukaisesti myös koronavirusepidemian aikana. Työnantajan vastuulla on järjestää työn tekeminen siten, että työ voidaan suorittaa turvallisesti. Työnantaja voi lomauttaa palkkatuetun työntekijän, jos siihen on työsopimuksissa säädetty peruste; tässä harkinta on työnantajalla. Jos palkanmaksu keskeytyy yli kuukauden ajaksi, niin palkkatuen maksatus päättyy.

Työllisyyspoliittisten avustusten osalta uusien hankkeiden käynnistyksessä on monella alueella ohjeistusten mukaisesti odotettu tilanteen tasaantumista, mutta käynnissä olevia hankkeita ja niiden avustusten maksatusta on voitu jatkaa pääosin hyvin. Työllisyyspoliittisen avustuksen, kuin myös palveluiden järjestämisen ja niihin ohjaamisen osalta on poikkeustilanteessa ohjeistettu, ettei hankkeita ja niiden avustuksia tai palveluun osallistumisia, tarvitse keskeyttää, mikäli toimintaa pystytään järjestämään vaihtoehtoisilla tavoilla terveys- ja turvallisuussuositusten puitteissa.

Yhdistykset tuottavat myös kunnan sosiaalipalveluna järjestettävää kuntouttavaa työtoimintaa. Sen ja esimerkiksi työpajatoiminnan osalta on ollut ilahduttavaa nähdä, miten toimijat ovat muuntaneet toimintaa ja kehittäneet uudenlaisia etäpalvelumalleja kevään aikana.

Kun kyse on kolmannen sektorin liiketoiminnallisesta toiminnasta ja tuotannon laskun aiheuttamista vaikutuksista, kuten esimerkin Ihme ja Kumma -organisaatiossa, voidaan tietyin edellytyksin hyödyntää myös yritystukia. Kesäkuun alusta lähtien toimintaa ja tuotantoa voidaan monessa organisaatiossa onneksi jälleen käynnistää.

ELY-keskukset voivat myöntää kehittämisrahoitusta koronavirusepidemian aiheuttamista markkina- ja tuotantohäiriöistä kärsiville yrityksille (oy, ky, ay, osuuskunta) joissa työskentelee enintään viisi henkilöä hakemuksen jättämishetkellä (mukaan lukien yrittäjät). ELY-keskukset voivat myöntää avustuksia myös yhdistyksille ja säätiöille siltä osin kuin kyse on yritystoiminnan harjoittamisesta (Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi 9/2014). Edellytyksenä avustusten myöntämiselle on, että avustus kohdistuu yhdistyksen tai säätiön voittoa tavoittelevan liiketoiminnan kehittämiseen.

Business Finlandin korona-avustukset eli esiselvitysavustukset ja kehittämisavustukset kohdentuvat Suomessa toimiville 6 - 250 henkilöä työllistäville pk-yrityksille ja midcap-yrityksille (yritysmuotoina oy, ay, ky, osuuskunta). Business Finlandin häiriörahoituksen osalta yhdistykset ja säätiöt eivät ole olleet kohderyhmänä. Valmisteilla olevan yleisen

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 395/2020 vp

kustannustuen on kuitenkin tarkoitus kattaa myös yhdistys- ja säätiömuodossa harjoitettava liiketoiminta, tämä esitys on nyt hallituksen valmistelussa.

Osatyökykyisten työllistymisen edistäminen on hallitusohjelmassa esillä monissa eri toiminnoissa. Hallituksen työkykyohjelma on käynnistynyt ja sen avulla mm. tuetaan kuntia osatyökykyisten palveluiden kehittämiseksi. Lisäksi on käynnissä monia pitkän tähtäimen hankkeita, kuten työllisyyden palvelurakenteen kehittämistä ja monitoimijajärjestöjen ja monialaisten palvelujen tukemista mm. työllisyyden kuntakokeilujen muodossa. Tavoitteena on rikas ja monipuolinen palvelutoimijajärjestö, kolmannen sektorin toimijat mukaan lukien. Vaikuttavia, osuvia ja oikea-aikaisia palveluja tulee tarjota yksilölähtöisesti. Työmarkkinoiden tulee jatkossakin olla osallistavia ja sieltä tulee löytyä tilaa ja mahdollisuuksia kaikille, joilla on intoa ja halua tehdä työtä.

Helsingissä 2.6.2020

Työministeri Tuula Haatainen